

Datum
2020-08-26

Adress
205 80 Malmö

Diarienummer
HVO-2020-1101

Yttrande

Till
Kommunfullmäktige

Yttrande över Motion av Måns Berger (MP) om klimatanpassning STK-2020-369

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden drog lärdomar från den värmebölja som ägde rum sommaren 2018 och har i viss mån genomfört klimatanpassning av särskilda boenden och vid nybyggnation säkerställs klimatanpassning genom funktionsprogram. En kartläggning av hemtjänsttagares särskilda utsatthet vid värmeböljor anses inte effektiv eftersom den är svår att hålla aktuell. Personal i hemtjänst och hemsjukvård har dessutom personkännedom om brukare och patienter som kan användas vid värmebölja. Uppdrag kring lokal beredskapsplan och uppdrag kring personalens kompetens anses inte behövas eftersom mycket redan finns på plats, eller är ett ständigt utvecklingsarbete, i förvaltningen.

Yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens yttrande utgår från motionens fyra yrkanden och synpunkter på dessa följer nedan. Först vill nämnden informera om att det, efter 2018 års värmebölja, genomfördes en större utvärdering av hanteringen av värmeböljan med syfte att sammanställa verksamheternas erfarenheter och förmedla en bild av vilka områden som fungerade bra respektive mindre bra under sommaren 2018. Denna utvärdering, tillsammans med en FoU-rapport om stärkt anpassning vid värmeböljor som en av förvaltningens FoU-traineer tagit fram, utgör en bra grund för förvaltningens ledning att använda vid beslut i händelse av värmeböljor.

Uppdrag att klimatanpassa särskilda boenden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens särskilda boenden för äldre är mer eller mindre anpassade för värmeböljor, och har också lite olika förutsättningar för exempelvis grönska för skugga. Värmeböljan 2018 medförde ett antal anpassningar, exempelvis har markiser installerats vid något boende, och kylarna för läkemedel sågs över. Vid den nämnda utvärderingen av 2018 års värmebölja har inte lokalernas beskaffenhet tagits upp särskilt som

ett hinder för att förhindra att de boende lider av värmen, annat än att luftkonditionering efterfrågats, något som nämnden anser att förvaltningen får ta ställning till om det kan bli aktuellt att införskaffa.

För nybyggnation av särskilda boenden används ett funktionsprogram med ställda krav för boendet (HVON 2020-02-20, § 21). Kring klimatanpassning framgår: ”En solstudie samt simulering av olika typer av väderförhållanden som skulle kunna påverka verksamheten samt byggnaden negativt och en risk- och konsekvensanalys ska tas fram och redovisas. [...] Redan vid plan- och exploateringsskedet är det viktigt att tänka på placering av boendet och beakta risker så att effekterna av klimatförändringar kan minimeras. Effekterna kan förutom extrem värme och kyla även vara kraftig nederbörd och regnmängd.”

Uppdrag att kartlägga brukares inom hemtjänsten utsatthet för värmeböljor

Inom hemtjänsten ges vård och omsorg till personer som bor i eget hem vilket ger nämnden begränsad möjlighet att påverka själva hemmet och eventuella anpassningar till värmebölja. Däremot kan hemtjänstpersonalen informera, uppmuntra och hjälpa hemtjänsttagare till att vidta åtgärder som att exempelvis öka sitt dryckesintag, använda svalare kläder med mera. Detta ska i en värmeböljasituation göras gentemot samtliga som har hemtjänst. Vissa brukare kan dock ha en ökad utsatthet för värme på grund av sitt hälsotillstånd, detta känner hemsjukvård och hemtjänst till utifrån sin personkänedom om brukaren/patienten, och vidtar åtgärder därefter. Eventuellt särskilda behov med anledning av värme kan redan idag dokumenteras i den enskildes patientjournal eller i den sociala dokumentationen.

Att göra en kartläggning över hemtjänsttagarens utsatthet för värmeböljor bedöms inte som effektivt. En sådan skulle endast vara en ögonblicksbild som är svår att hålla aktuell och troligen inte skulle vara särskilt användbar då en värmebölja inträffar eftersom mångas behov och hälsotillstånd kan variera snabbt över tid.

Uppdrag att ta fram en lokal beredskapsplan

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser inte att ett uppdrag om att ta fram en lokal beredskapsplan för värmeböljor behövs eftersom förvaltningen redan har råd och rutiner i frågan. Idag arbetar förvaltningen efter Folkhälsomyndighetens råd och Region Skåne/ Kommunförbundet Skåne/Länsstyrelsen Skånes information och checklistor för kommunens vård och omsorg. De senare är utdragna ur den beredskapsplan som motionären bland annat hänvisar till och som är framtagen av Klimatsamverkan Skåne. Det finns också verksamhetsspecifika rutiner framtagna för hemtjänst, särskilt boende och verksamheter inom hälsa och förebyggande såsom dagverksamheter. Nyligen togs också en affisch fram för medarbetare inom samtliga verksamheter med punkter att komma ihåg under värmeböljor.

Uppdrag att tillgodose relevant kunskap hos anställda

Eftersom värmeböljor ännu inte sker väldigt frekvent behöver kunskapen uppförskas varje gång en värmebölja sker. Kunskapen hos medarbetare inom hälsa-, vård- och

omsorgsförvaltningen säkerställs främst genom sektionschefer som har till ansvar att sprida råd och rutiner i sin verksamhet. Ett ständigt utvecklingsarbete, inte bara kring arbetet med värmeböljor, är dock hur man på bästa sätt når fram till medarbetare med rutinerna. Här kan exempelvis nämnda utvärdering och FoU-rapport vara till hjälp. Ett uppdrag från kommunfullmäktige på detta område anses dock inte tillföra något eftersom arbete ständigt pågår kring kompetenshöjning.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med hänvisning till redan pågående arbete inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen med att säkerställa rutiner, kompetens och lokalförutsättningar kring värmeböljor.

Ordförande

Anders Rubin

Förvaltningsdirektör

Gisela Öst

Marie Engqvist Ridell (MP) reserverar sig muntligen mot beslutet.

John Roslund (M), Sonja Jernström (M), Christina Gröhn (M) och Kay Wictorin (C) inkommer med ett särskilt yttrande.